

MLL:n Hämeen piirin **TOIMINTAKERTOMUS** **2023**

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Hämeen piiri

LAPSET ENSIN

Sisältö

1. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiri
2. Vaikuttaminen ja viestintä
3. Yhdistystoiminnan ammatillinen tuki
4. STEA avusteinen tukihenkilötoiminta
  - Perhekummitoiminta
  - Lukumummi- ja vaari -toiminta
  - Läksykummitoiminta
  - Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta
5. OmaKamu -toiminta
6. Lasten ja nuorten tukihenkilötoiminta
7. Kouluyhteistyö
  - Tukioppilastoiminta
  - Kummioppilas- ja tutortoiminta
  - Mediakasvatus
8. Lastenhoitopalvelu
9. Vanhempainryhmätoiminta
10. Hallinto ja talous
  - Hallinto
  - Talous
11. Konsernikokonaisuus
12. Tulevaisuus
13. Tuloslaskelma

1. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiri

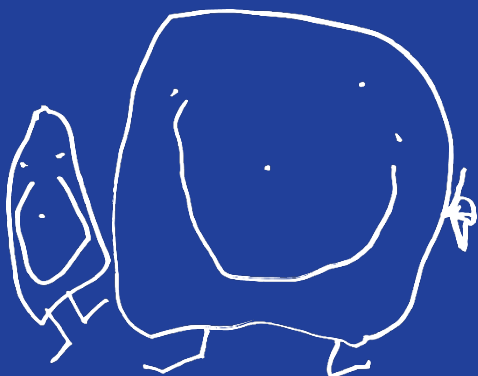
Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiri ry on alueellinen kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Piiri toimii Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä, yhteensä 44 kunnassa. Piirin alueella vuonna 2023 oli 70 paikallisyhdistystä, joissa oli jäseniä yhteensä 10 597. Piirin toiminta pohjautuu kolmeen perustehtävään: vapaaehtoistoiminta, vanhempien, lasten ja nuorten tukeminen sekä vaikuttaminen. Piiri tehtävänä on tukea ja ohjata paikallisyhdistyksiä, sekä niiden vapaaehtoistoimintaa. Lisäksi piiri edistää alueellisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä tätä tukevaa toimintaa, tilaisuuksia, tapahtumia ja koulutuksia. Mannerheimin lastensuojeluliitto on kansalaisjärjestö, joka nojaa vahvasti vapaaehtoisuuteen. Piiri järjestää ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistoimintaa. Piiri myös edistää lasten oikeuksien toteutumista, ja vaikuttaa alueellaan lapsi-, nuoriso- ja perhepolitiikkaan.

2. Vaikuttaminen ja viestintä

MLL:n Hämeen piirin vaikuttamistyö perustuu lasten oikeuksiin ja ihmisoikeuksiin. Tavoitteena on, että YK:n lapsen oikeuksien sopimus toteutuu Suomessa mahdollisimman hyvin. MLL:n kaikessa toiminnassa keskeistä on lapsuuden arvostus, lasten ja nuorten oman äänen esille tuominen sekä perheiden moninaisuuden ymmärtäminen ja arvostus. Vaikuttamistyö oli keskeisessä roolissa vuoden aikana, ja piiri otti kantaa mm. kiusaamiskysymyksiin, sekä hallituksen suunnittelemiin sosiaaliturvaleikkauksiin.

Piirin eri toimintojen markkinointia tehtiin säännöllisesti lähinnä sosiaalisessa mediassa. Markkinoinnilla tavoiteltiin lapsia, nuoria ja perheitä, sekä vapaaehtoisia. Instagramin painopistettä muutettiin ja sen sisältö kohdennettiin uusille vapaaehtoisille. Paikallisyhdistyksille suunnattu viestintä keskittyi sähköpostitse lähetettävään uutiskirjeeseen. Uutiskirjeen sisältöä kehitettiin ja se lähetettiin yhdistyksille seitsemän kertaa. TikTokissa julkaistiin nuorille suunnattua sisältöä.

Huhtikuusta alkaen piirissä työskenteli viestintäassistentti, jonka tehtäväkuvaan kuului piirin verkkosivujen päivitys, sosiaalisen median kanavien päivittäminen, some-markkinointi, sekä graafiset työt. Vuoden aikana pidettiin useampia suunnittelu- ja sparrailutapaamisia, joiden avulla piirin viestinnällistä omaa ääntä kehitettiin.

3. Yhdistystoiminnan ammatillinen tuki

Piirin ammatillinen tuki paikallisyhdistyksille perustui MLL:n valtakunnallisiin tavoitteisiin ja linjauksiin. Tuen avulla vahvistettiin paikallisyhdistysten ja perhekahviloiden toimintaedellytyksiä. Yhdistyksiä tuettiin mm. yhdistyshallintoon liittyvissä kysymyksissä, vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja viestinnässä. Piirin koordinaattorit pitivät yhteyttä yhdistyksiin, kävivät tapaamassa ja ohjasivat yhdistysten vapaaehtoisia sekä kohtasivat perheitä mm. perhekahviloissa ja yhdistysten järjestämässä tapahtumissa. Yhdistyksille jaettiin tietoa säännöllisesti ja reagoitiin nopeasti erilaisiin yhdistyksiltä tuleviin tukipyyntöihin. Yhdistyksiä ohjattiin puhelimitse, sähköpostilla, viesteillä sekä piirin ylläpitämässä Facebook ja WhatsApp -ryhmissä.

Vuonna 2023 yhdistystoiminnan valtakunnallista koulutusyhteistyötä tiivistettiin, jotta yhdistyksille pystyttiin tarjoamaan koulutusta aiempaa monipuolisemmin ja laadukkaammin. Piirin koordinaattori toimi vasuokouluttajana valtakunnallisessa Perhekahvilaohjaajien verkkokurssissa.

Vuoden aikana toteutettiin valtakunnallinen VJK (vapaaehtoistoiminnan johtamiskoulutus). Hämeen piiristä koulutukseen osallistui 5 puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa eri puolelta piiriä. Koulutukseen kuului aloitusseminaarin lisäksi kaksi aluepajaa, vertaistapaamisia sekä tehtävien tekemistä Moodle-alustalla. Aloitusseminaarin jälkeen opiskelu tapahtui kokonaan etäyhteyksillä. Piirin koordinaattorin tehtäviin kuului Hämeen piirin lisäksi Varsinais-Suomen piirin opiskelijoiden tehtävien arviointi, aluepajojen ohjaaminen yhdessä Järvi-Suomen piirin ja keskusjärjestön kanssa sekä opiskelijoiden henkilökohtainen ohjaus.

Piirin alueella järjestettiin vuonna 2023 kolme seututapaamista: Sastamalassa, Virroilla ja Forssassa. Riihimäen ja Tampereen tapaamisiin ei tullut osallistujia, joten ne jouduttiin perumaan. Seututapaamisiin osallistui yhteensä 17 yhdistystoimijaa. Yhdistyskäyntejä tehtiin vuoden aikana 47 ja perhekahvilakäyntejä 11. Lisäksi työntekijät osallistuivat 19 yhdistysten järjestämään tapahtumaan.

Perhekahvilatoiminnan vertaistapaamisia oli kaksi, samoin hallitustoimijoiden vertaistapaamisia. Kunta- ja maakuntayhteistyöhön liittyviin tapaamisiin osallistuttiin 38 kertaa, eri ohjausryhmiin 23 kertaa, oppilaitosyhteistyön tapaamisiin viisi kertaa ja muihin toimijoiden, pääasiassa muiden järjestöjen kanssa tavattiin yhteistyöntapaamisissa 57 kertaa. Lisäksi yhteistyökumppaneiden tapahtumiin osallistuttiin 13 kertaa.

Hyvä joulumieli -keräys toteutettiin valtakunnallisesti jo 27. kerran yhteistyössä Ylen ja SPR:n kanssa. Hyvä joulumieli -lahjakortteja jaettiin piirin alueella paikallisyhdistysten kanssa yhteistyössä ennätyselliset 1 155 kappaletta.

4. STEA avusteinen tukihenkilötoiminta

Perhekummitoiminta

Perhekummitoiminta on suunnattu lasta odottaville perheille tai perheille, joissa on alle kouluikäisiä tai alakouluikäisiä lapsia. Perhekummitoiminnan tavoitteena on tukea ja vahvistaa vanhemmuutta sekä lapsiperheen hyvinvointia, ehkäistä ongelmien syntymistä ja kasautumista ja antaa voimia arkeen. Tavoitteena on toteuttaa laadukasta, ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistyötä, joka tuottaa iloa ja hyvinvointia sekä lapsiperheelle että vapaaehtoiselle.

Perhekummitoiminnassa rekrytoitiin uusia vapaaehtoisia. Lisäksi tiedotettiin perheitä ja ammatillaisia toiminnasta. Koulutuksia sekä perehdytyksiä pidettiin kasvokkain ja etänä. Toimintaan osallistuvat perheet ja vapaaehtoiset yhdistettiin molempien osapuolten toiveiden perusteella kummissuhteeseen. Koordinaattorit pitivät säännöllisesti yhteyttä vapaaehtoisiin ja perheisiin. Vapaaehtoisille järjestettiin toiminnanohjauksia, jatkokoulutuksia ja virkistystä. Taloudellisesti haastavassa tilanteessa oleville perheille jaettiin Linnanmäkirannekkeita ja K-kaupan lahjakortteja. Joulun aikaan piiri oli mukana organisoimassa Lahden Pelicansin toteuttamaa ruokakassijakelua päijäthämäläisille perheille.

”On mukava lähteä kodin ulkopuolelle, kun kummi on mukana. On rennompaa olo eikä niin riittämätön.”

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa jatkettiin yhteistyötä. Toimimalla perhekummeina kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon opiskelijat voivat suorittaa osan tutkinnonosasta ”Perheiden kanssa toimiminen ja monialainen yhteistyö”. Vuonna 2023 Tredussa pidettiin kaksi perhekummi-infoa eri opiskelijaryhmille, mutta mukaan ei lähtenyt yhtään perhekummiä.

Koko piirin alueella koulutettuja perhekummeja oli 74 ja kummissuhteita 68 kpl ympäri Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen. Jonoissa oli jatkuvasti perheitä odottamassa perhekummiä. Haasteena perhekummitoiminnassa on, että toisillensa sopivat perheet ja vapaaehtoiset voivat olla maantieteellisesti liian kaukana toisistaan, eivätkä kaikki koulutuksen käyneet vapaaehtoiset sitoudu mukaan kummitoimintaan. Yli puolet vapaaehtoisista toimii kummina vain vuoden ajan, minkä seurauksena uusien vapaaehtoisten rekrytointitarve on jatkuva.

Palaute perhekummitoiminnasta oli hyvää. Palautekyselyyn vastanneista perheistä 100 % koki, että arjen tuki ja mielekäs tekeminen olivat kasvaneet, sosiaaliset verkostot lisääntyneet, vanhemmuus vahvistunut ja vanhemmuuden tuki lisääntynyt.

Vapaaehtoisista kyselyyn vastanneista 100 % koki saaneensa iloa ja hyvää mieltä toiminnasta, koki olleensa hyödyksi ja avuksi perheelle, kokivat saaneensa uusia sosiaalisia kontakteja ja mielekästä tekemistä ja yhdessäoloa.

”Kummi oli meille apukädet, juttukaveri ja lapsille leikkiseuraa.”

Lukumummi ja -vaari -toiminta

Toiminta on suunnattu 2–6. luokkalaisille oppilaille, jotka tarvitsevat kannustusta ja tukea lukemiseen. Vapaaehtoinen vierailee noin kerran viikossa lähikoulullaan ja lukee yhden tai useamman lapsen kanssa. Lukutuokiot ovat kahdenkeskiä. Toimintamalleja on kaksi; sujuvaa lukutaitoa tukeva ja suomea toisena kielenään käyttäville suunnattu sanavarasto kehittävä malli. Lukumummi ja -vaari -toimintaa tehdään yhteistyössä Niilo Mäki Instituutin kanssa.

Toiminta paitsi lisää lukukokemuksia sekä innostaa lapsia lukemisen pariin, mutta myös mahdollistaa sukupolvien välisiä kohtaamisia. Piiri rekrytoi ja perehdyttää lukumummit ja -vaarit sekä opettajat, organisoii toimintaa kouluille, järjestää vertais-tapaamisia vapaaehtoisille sekä ohjaa heitä henkilökohtaisesti tarpeen mukaan.

974 lasta

216 lukumummi
ja -vaaria

6 839 luku-

Vuonna 2023 lukumummi ja -vaari -toiminta kasvoi voimakkaasti: Lukumummeja ja -vaareja oli 216, kun vuoden 2022 vastaava määrä oli 74. Toimintaan osallistui 974 lasta, kun taas vuonna 2022 osallistujia oli 224. Lukutuokioita kertyi yhteensä 6839 kun edellisenä vuonna kohtaamisia oli 1684. Vuoden lopussa toimintaa oli 21 kunnassa ja uusia kouluja tuli mukaan 52.

Toiminnasta saatu opettajien palaute oli positiivista. Pyysimme opettajia arvioimaan toimintaan osallistuneiden lasten lukusujuvuuden ja lukuinnostuksen kehittymistä. Saimme vastauksen 85 opettajalta, joiden arvion mukaan lapsista 6 % lukusujuvuus parani erittäin paljon, 40 % paljon, 48 % jonkin verran, 5 % vähän ja 1 % ei lainkaan. Lapsilla lukuinnostuksen lisääntyi 15 % erittäin paljon, 47 % paljon, 35 % jonkin verran ja 2 % vähän.

Vapaaehtoisilta kerätystä palautteesta korostuu ilo ja merkityksellisyys. Vapaaehtoiset kokevat vierailut kouluilla merkittäviksi ja vertaistapaamiset tärkeiksi. Monet lukumummeista ja -vaareista sitoutuvat tehtäväänsä useammaksi vuodeksi.

”Olemme olleet erittäin tyytyväisiä lukumummi/vaaritoimintaan. Meillä toiminta on jatkunut jo toista vuotta ja mummusta ja vaarista on tullut tärkeitä henkilöitä oppilaille. Olemme saaneet myös sellaisia oppilaita lukemaan, joille lukeminen on ollut yhtä tuskaa. On ollut ihana huomata, miten tärkeää oppilaille on ollut, että saavat jakamattoman huomion aikuisen kanssa.” (Opettajan palaute)

Läskykummitoiminta

Läskykummitoiminnassa vapaaehtoinen läskykummi tukee peruskouluikäistä lasta koulunkäynnissä. Vapaaehtoinen auttaa lasta läksyissä, kannustaa tätä koulunkäyntiin sekä toimii juttukaverina. Läskykummina voi toimia 16 vuotta täyttänyt.

Piirissä läskykummitoiminta oli pienimuotoista. Läskykummeja oli 11 joista läskykummissuhteeseen sitoutui 5. Toimintaan osallistui 8 lasta. Läskykummissuhteiden määrä jäi vähäiseksi koska iso osa koulutetuista ei lähtenyt mukaan toimintaa. Muut tukihenkilötoiminnan muodot vetivät enemmän vapaaehtoisia ja veivät enemmän koordinaattorien resursseja. Palaute toiminnasta oli kuitenkin hyvää.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminta

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan käytännöt ovat perhekummi -toiminnan kanssa samankaltaisia. Maahan muuttanut äiti saa rinnalleen tukihenkilön ja toiminnassa korostuu perheen kotoutuminen ja suomen kielen vahvistuminen. Vapaaehtoinen ja äiti tapaavat noin pari kertaa kuukaudessa yhteisen tekemisen merkeissä. Tapaamisissa voivat olla mukana myös lapset.

Tukisuhteita oli kolme. Koulutettuja vapaaehtoisten määrä oli 4. Vähäisen kielitaidon vuoksi toimintaan osallistuneilta saatiin palautetta heikosti. Kummissuhteita solmittiin yhteistyössä maahanmuuttokoordinaattoreiden kanssa. Heidän välittämänsä palaute kummissuhteista oli positiivista. Äidit kokivat suomen kielen taitonsa kehittyneen. Yhteiset tapaamiset tukihenkilön kanssa noin kerran kuussa sekä tutustumiskäynnit lapsiperheiden kohtaamispaikkoihin kasvattivat sosiaalisia verkostoja ja auttoivat tutustumaan uusiin ihmisiin. Tukisuhteiden vähäinen määrä selittyy osittain sillä, että maahanmuuttajaperheet toivovat usein perhekummi tai varamummi ja ohjautuvat siksi perhekummitoimintaan.

5. OmaKamu-toiminta

OmaKamu-toiminta tarjoaa ennaltaehkäisevää ja pitkäaikaista tukea lapsille tai nuorille. Toiminnan tavoitteena on lasten ja nuorten yksinäisyyden lievittäminen, oman elämänpiirin laajentaminen sekä sosiaalisten taitojen vahvistaminen. OmaKamu-toiminnan avulla lasten ja tätä kautta koko perheen koettu hyvinvointi lisääntyy. Vapaaehtoiset saavat käyttää kokemustaan ja osaamistaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tarkoitus on kolmivuotisen hankerahoituksen aikana vakiinnuttaa toiminta Tampereelle ja kasvat-
taa toimintaa lähialueella asuvien lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi.

Vuoden aikana järjestettiin kolme koulutusta, jotka sisälsivät 15 koulutuskertaa. Ilmoittautuneita vapaaehtoisia oli 29, joista valmistui 21. Valmistuneiden määrä kaksinkertaistui edellisvuodesta. Uusia Kamu-pareja muodostettiin 11. Kamu-pareja kuitenkin lopetti yhteensä 8, joka oli huomattavasti enemmän kuin edellisvuonna. Syinä lopettamiselle olivat mm. aikuisten väliset kommunikaatiohaasteet, vapaaehtoisen muuttunut elämäntilanne, PikkuKamun täysi-ikäistyminen ja lapsen toive päättää kamusuhde.

**78 % huoltajista
koki, että huoli
lapsen hyvinvoin-
nista väheni**

Vapaaehtoisten saaminen mukaan toimintaan on osoittautunut haasteellisemmaksi, kuin on osattu hankeavustusta tehdessä odottaa. Vapaaehtoistoiminnassa näkyvä trendi lyhytaikaisemmasta ja vähemmän sitovasta toiminnasta, näkyy myös vapaaehtoisten löytämisen haasteissa.

Toiminnassa mukana oleville järjestetään tapahtumia ja toimintaa, joilla tuetaan Kamu-suhteita, sekä Kamu-parien tutustumista toisiinsa. Yhteisiä tapahtumia Kamu-pareille järjestettiin kaksi ja vapaaehtoisille virkistysiltoja kolme. Tapahtumat on palautteiden mukaan koettu mieluisiksi ja vapaaehtoiset ovat saaneet niistä haluamaansa vertaistukea.

Toiminnasta kerättiin palautetta perheiltä ja vapaaehtoisilta. Toiminnan vaikutuksia kerättiin myös seurantapuheluista, jotka toteutetaan aina kolmen kuukauden ja 12 kuukauden kohdalla. Perheille suunnatun kyselyyn vastanneista 78 % koki lapsen saaneen Kamulta tukea ja huomiota, saaneen Kamusta uuden ystävän, saaneen uusia kokemuksia Kamu-suhteen aikana ja lisäksi kokivat, että Kamu-suhteella on ollut positiivinen vaikutus koko perheen hyvinvointiin. Niin ikään 78 % vastanneista koki, että huoltajan huoli lapsen hyvinvoinnista oli vähentynyt Kamu-suhteen aikana. Perheistä 78 % koki toiminnan vastanneet odotuksiaan erittäin hyvin tai hyvin.

Vapaaehtoisille suunnatussa kyselyssä vapaaehtoisista 100 % koki, että toiminta on tuonut mielekästä tekemistä vapaa-ajalle, on tuonut iloa ja positiivisia kokemuksia, sekä lisäksi vapaaehtoinen oli ystäväystynyt lapsen kanssa. Kaikille vastanneille vapaaehtoiselle oli syntynyt kokemus siitä, että on tärkeä toiselle. Vapaaehtoisista 72 % koki toiminnan vastanneen odotuksiaan hyvin ja 29 % melko hyvin. Kyselyn mukaan vapaaehtoiset ovat erittäin tyytyväisiä koulutuksen hakeutumisprosessiin (72 %), OmaKamu-koulutukseen (86 %), sopivan Kamun löytymiseen (100 %) ja työntekijän tarjoamaan tukeen Kamulle (86 %).

**Vapaaehtoisista
100 % sai iloa ja
positiivisia koke-
muksia**

6. Lasten ja nuorten tukihenkilötoiminta

Lasten ja nuorten tukihenkilötoiminta on tarkoitettu 9–17-vuotiaille lapsille ja nuorille, jotka tarvitsevat rinnalleen turvallisen ja luotettavan aikuisen. Tukisuhdehakemukset ohjautuvat piirille kunnan sosiaalityön kautta ja kunta maksaa piirille koordinoimisesta aiheutuvat kulut. Toiminta on suunnitelmallista, organisoitua ja ohjattua vapaaehtoistoimintaa, jonka avulla pyritään ennaltaehkäisemään lasten ja nuorten ongelmia. Tukisuhde luodaan vuoden ajaksi ja tukihenkilö sekä tuettava tapaavat toisiaan yleensä joka toinen viikko. Piiri vastaa vapaaehtoisesti toimivien tukihenkilöiden koulutuksesta ja ohjauksesta sekä tukisuhteen aloituksen jälkeen toteutettavista seurantalavereista yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa. Tukihenkilötoimintaa toteutettiin Nokialla ja Kangasalla.

Uusia koulutuksia ei järjestetty, koska Pirkanmaan hyvinvointialue linjasi, että jatkossa vapaaehtoistoimintaan perustuva tukihenkilötoiminta tullaan organisoimaan Luotsin kautta, jota hyvinvointialue koordinoi. Näin ollen kuntien sosiaalityöntekijöiden ei ole jatkossa mahdollista käyttää MLL:n vapaaehtoisia tukisuhteisiin. Vuoden aikana aloitettiin 1 uusi tukisuhde ja 4 tukisuhdetta jatkui edelliseltä vuodelta. Vuoden aikana järjestettiin kaksi tukihenkilöiden vertaistapaamista. Vapaaehtoisten oli mahdollista osallistua MLL:n ja yhteistyötahojen verkkokoulutuksiin.

7. Kouluyhteistyö

Tukioppilastoiminta

Hämeen piirin tehtävänä on tukea alueensa tukioppilaskouluja materiaalien, koulutuksien, vinkkien ja ohjeiden avulla. Tukioppilastoiminnalla tavoitellaan sitä, että jokaisella oppilaalla olisi koulussa hyvä olla. Tähän pyritään vahvistamalla koulun myönteistä ja turvallista ilmapiiriä, lisäämällä oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä ehkäisemällä kiusaamista ja yksinäisyyttä. Tukioppilaina toimivat 8. ja 9.luokkalaiset yläkoulujen vapaaehtoiset oppilaat ja toiminnasta vastaa koulussa työskentelevä aikuinen ohjaaja. Piiri koordinoi tukioppilastoiminnan verkostoa ja ylläpitää tukioppilaskoulujen rekisteriä sekä kokoaa tietoa toiminnan kehittämistarpeista ja vahvuuksista kouluissa. Koulujen tukioppilaille ja tukioppilastoiminnan ohjaajille tarjotaan koulutusta, ohjausta ja aineistoja. Piiri koordinoi ja kehittää kouluyhteistyötä yhdessä MLL:n keskusjärjestön ja muiden piirien kanssa. Koulutukset toteuttivat Hämeen piirin koordinaattorin lisäksi MLL:n koulutuksen käyneet tuntipalkkaiset kouluttajat. Hämeen piiri on koordinoinut Uudenmaan tukioppilastoimintaa elokuusta 2023 alkaen. Lisäksi Uudellamaalla on järjestetty mediakasvatuksen koulutuksia sekä vanhempainiltoja.

Tukioppilaskouluja 243 (Häme 93 + Uusimaa 150)
Tukioppilasohjaajia 404 (Häme 155 + Uusimaa 249)
Tukioppilaita: 4113 (Häme 1680 + Uusimaa 2433)
Tukioppilaskoulutuksia: 52 (Häme 30 + Uusimaa 22)
Osallistujia: 781 (Häme 383 + Uusimaa 398)

” Koulutus oli aivan ihana. Tällainen päivä oli hyvä ja tarpeellinen vaihtelu normaaliin kouluarkeen. Koulutuksessa oli paljon hauskoja aktiviteettejä ja pääsi puhumaan ei niin tutuille ihmisille. Koulutuksessa käytiin myös läpi paljon tarpeellisia ja tärkeitä asioita. Sekä kouluttaja oli todella mukava. ” (Tukioppilaan palaute)

**4 113 tuki-
oppilasta**
**781 osallistujaa
tukioppilaskoulu-
tuksissa**

Kummioppilas- ja tutortoiminta

Kummioppilastoiminnan tavoitteena on luoda kouluun yhteisöllisyyttä ja edistää uusien ekaluokkalaisten turvallista koulun alkua ehkäisemällä yksinäisyyttä ja kiusaamista. Tutortoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, luoda oppilaitokseen hyvää ilmapiiriä sekä edistää opiskelijoiden osallisuutta yhteisön jäsenenä. Piiri tuki koulujen kummi- ja tutortoimintaa koulujen tarpeen mukaan. Koulutuksia ei järjestetty.

Mediakasvatus

Lapset ja nuoret elävät ja kasvavat median parissa digitaalisissa ympäristöissä. Mediakulttuuri ja digitaaliset ympäristöt tarjoavat kasvuun moninaisia aineksia, mutta vähäisesti suuntaviivoja siihen, millaiset valinnat ja taidot tukevat hyvinvointia, edistävät yhteiskunnallista osallisuutta ja kehittävät eettistä asennetta toisia kohtaan. Siksi tarvitaan mediakasvatusta, jolla tuetaan lasten ja nuorten mediataitoja.

Piiri toimii koulujen, lasten, vanhempien ja opettajien tukena mediakasvatuskysymyksissä. Piiri järjesti koulutuksia ja jakoi mediakasvatuksen materiaaleja koulujen ja perheiden käyttöön. Mediakasvatuksen oppitunneilla pohdittiin yhdessä kouluttajan kanssa mitä vaikutuksia mediankäytöllä voi olla omalle hyvinvoinnille. Oppitunneilla lisättiin oppilaiden tietoa ja ymmärrystä, miten verkkoympäristöt toimivat ja miten ne vaikuttavat mediankäyttöön. Vanhempainillat lisäsivät vanhempien ja ammattikasvattajien tietoja lasten ja nuorten mediankäytöstä ja sen merkityksestä lasten elämässä ja kehityksessä. Vanhempainilloissa pohdittiin yhdessä vanhempien kanssa, minkälaisia vaikutuksia mediankäytöllä on lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin sekä mistä asioista kasvattajan tulisi huolehtia tasapainoisessa digiarjessa.

Elokuusta 2023 alkaen Hämeen piiri koordinoi myös Uudenmaan alueen mediakasvatustyötä. Piiri järjesti koulutuksia alueensa ala- ja yläkouluissa oppilaille, sekä vanhempainiltoja oppilaiden vanhemmille. Oppilaiden koulutukset pidettiin pääsääntöisesti kouluilla. Vanhempainillat ja ammattilaisten koulutukset järjestettiin sekä etä- että livekoulutuksina. Mediakasvatuskoulutuksia ja vanhempainiltoja järjestettiin yhteensä 24 (Hämeessä 17 ja Uudellamaalla 7) ja niihin osallistui yhteensä 945 henkilöä (Hämeessä 566 ja Uudellamaalla 379).

Lions Pirkkala Naistenmatka, Pirkkalan kunta, MLL:n Pirkkalan paikallisyhdistys ja Pirkkala seura tarjosivat syksyllä kaikille Pirkkalan kunnan 1.luokkalaisille mediakasvatuskoulutukset. Myös Pirkan opisto oli tukenut omaa paikkakuntansa vanhempainiltoja kustantamalla osan illan kustannuksista.

Hämeen- ja Uudenmaan piirin alueella järjestettiin myös vanhempainiltoja yläkoululaisten huoltajille. Kuuntele ja kannusta yläkoululaista - vanhempien keskustelutilaisuudessa jutellaan nuoruudesta ja nuoren vanhempana olemisesta. Tilaisuuden tavoitteena on jakaa erilaisia kokemuksia nuoren vanhempana olemisesta ja pitää keskusteluissa nuoren näkökulma keskeisenä vanhempien omien kokemusten rinnalla. Vanhempainiltojen aikana keskustellaan siitä, millaista on olla nuori, millaisista asioista vanhempi päättää ja millaisista asioita päätetään yhdessä nuoren kanssa, mitä on nuoren yksityisyys, millainen nuori juuri sinun lapsesi on. Tarkoitus on herätellä myönteistä uteliaisuutta ja ihmettelyä omaa nuorta kohtaan sekä auttaa vanhempia eläytymään nuoren asemaan. Vanhempainiltoja pidettiin Hämeessä 3kpl ja niihin osallistui yhteensä 121 osallistujaa. Uudellamaalla vanhempainiltoja 2 kpl ja niihin osallistui yhteensä 62 osallistujaa.

8. Lastenhoitotoiminta

MLL:n lastenhoitotoiminta on tilapäistä ja lyhytaikaista arjen apua lapsiperheille esimerkiksi silloin, kun vakituinen hoitaja sairastuu, vanhemmat ovat työmatkalla, vanhemmat haluavat hetken hengähtää, harrastaa tai viettää aikaa yhdessä. MLL:n Hämeen piiri rekrytoi, kouluttaa ja ohjaa lastenhoitajia toimimaan perheissä tilapäisinä hoitajina. Perheille taataan luotettava ja turvallinen hoitaja, sekä e-Lastenhoito -järjestelmän käyttö. MLL ei peri perheiltä maksuja, vaan perhe toimii hoitajan työnantajana. Perheet voivat tilata hoitajan netissä tai arkisin puhelimitse klo 8–12. Piiri ohjasi perheitä mm. työnantajavelvoitteiden hoitamisessa ja tarvittaessa annettiin palveluohjausta.

Vuonna 2023 toimintaa toteutettiin Kanta-Hämeessä lähinnä Hämeenlinnan ja Riihimäen seudulla. Toimintaan ei saatu rahoitusta Pirkanmaan hyvinvointialueelta, joten rahoitusta haettiin kunnista. Pirkanmaalla toimintaa oli Akaassa, Lempäälässä, Pirkkalassa, Sastamalassa ja Ylöjärvellä. Rahoituksen puuttuessa toiminta jouduttiin lakkauttamaan vuoden 2023 aikana Tampereella, Nokialla, Valkeakoskella ja Kangasalalla. MLL:n lastenhoitotoiminnan päättymisestä tiedotettiin kaikkia välitysjärjestelmään rekisteröityneitä perheitä. Toiminnan lopettamisen seurauksena monet perheet olivat yhteydessä piiriin ja tiedustelivat, mistä voisivat saada lastenhoitoapua. Perheet olivat surullisia toiminnan päättyessä ja useat toivat esille, että muut lastenhoitopalvelut eivät ole heille hinnan puolesta saavutettavia. Perheiden palaute otettiin vastaan ja välitettiin kuntiin.

MLL:n Hämeen piirin lastenhoitotoiminnassa työskenteli vuonna 2023 kaikkiaan 134 hoitajaa. Lastenhoitotunteja kertyi 5954. Piirin alueella järjestettiin neljä lastenhoitokurssia. Hoitajien toiminnanohjaukset pidettiin pääosin etäyhteyksin (3 pienryhmää ja 11 jatkokoulutusta). Lastenhoitotoiminta tuki nuorten osallisuutta ja työelämätaitoja, sillä nuoret lastenhoitajat saivat työhön koulutuksen, sekä arvokasta työkokemusta.

Lastenhoitotoimintaa markkinoitiin säännöllisesti piirin somekanavissa, sekä mm. neuvoloiden ja varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyössä. Lastenhoitokursseja markkinoitiin yhteistyössä oppilaitosten kanssa. MLL:n paikallisyhdistykset ja hoitajat osallistuivat myös aktiivisesti lastenhoitotoiminnan markkinointiin.

134 hoitajaa

5 954 lastenhoitotuntia

Syksyllä 2023 perheille tehtiin asiakastyytyväisyyskysely. Tulosten mukaan 88 % perheistä oli tyytyväisiä lastenhoitotoimintaan. Tulosten mukaan lastenhoitoapu on mm. helpottanut perheen arkea (75 %), lisännyt vanhempien yhteistä aikaa (80 %) ja mahdollistanut vanhemman/vanhempien vapaa-ajan ja harrastukset (57 %). Vastaaajista 46 % kertoi, että lastenhoitoapu on tuonut helpotusta vanhemman/vanhempien väsymykseen. Avoimissa vastauksissa nousi esille, että lastenhoitoapu on merkittävä tuki niille perheille, joilta tukiverkostot puuttuvat. Kyselyn tuloksia käsitellään kevään 2024 hoitajien pienryhmissä.

9. Vanhempainryhmätoiminta

Piiri järjesti vanhempien vertaisryhmätoimintaa Tampereen Erho-yksikön erityislasten vanhemmille. Erho-yksikkö on erityistä hoitoa ja opetusta tarvitsevien 0-18 -vuotiaiden lasten ja nuorten yksikkö. Ryhmä tarjosi vanhemmille turvallisen paikan keskustella luottamuksellisesti lapseen liittyvistä asioista muiden erityislasten vanhempien kanssa. Ryhmä on ammatillisesti ohjattu, mutta ryhmän tärkeä elementti on vertaistuki. Vertaistuen kautta vanhemmat voivat saada omaan elämäntilanteeseensa liittyvää tietoa, sekä tukea ja tietoa käytännön asioihin. Lisäksi vertaistuen kautta vanhemmat voivat saada sekä sosiaalista että emotionaalista tukea. Ryhmä ovat avoin kaikille yksikön erityislasten vanhemmille, eikä edellytä vanhemmilta sitoutumista jokaiseen tapaamiseen. Erho-vanhempainryhmä kokoontui vuonna 2023 kahdeksan kertaa (4 keväällä ja 4 syksyllä). Yksittäisessä tapaamisessa osallistujia oli 4-9 henkilöä.

10. Hallinto ja talous

Hallinto

Piirin strategisesta päätöksenteosta vastasi piirihallitus, johon kuului puheenjohtajan lisäksi kymmenen varsinaista ja viisi varajäsentä. Hallituksella oli vuoden aikana kahdeksan kokousta. Hallituksen lisäksi muodostettiin piirin puheenjohtajistosta ja yhdestä hallituksen jäsenestä työvaliokunta, jonka sihteerinä oli toiminnanjohtaja. Työvaliokunta kokoontui valmistelemaan hallituksen kokouksia muutaman kerran vuodessa aina tarpeen mukaan. Piirin operatiivisesta johtamisesta vastasi toiminnanjohtaja.

Piirin toimihenkilöissä tapahtui muutoksia vuoden 2023 aikana. Tukioppilastoiminnasta vastaava työntekijä vaihtui kesäkuussa ja OmaKamu toiminnasta vastaava työntekijä elokuussa. Piirillä oli huhtikuusta alkaen STEAn Paikka auki -rahoituksella palkattu viestintäassistentti. Vuoden lopussa piirissä työskenteli 10 kuukausipalkkaista henkilöä. Tuntipalkkaisia aktiivisia kouluttajia työskenteli Hämeen piirin alueella kuusi ja Uudenmaan piirin alueella kahdeksan.

Talous

Talouden tavoitteena on tasapainoinen rahoitus- ja kulupohja, jolla turvataan piirin toimintaedellytykset. Toimintavuosi oli kuitenkin talouden suhteen haasteellinen. Piirin omistama Kotineuvola Oy on tuottanut yhteiskunnallisena yrityksenä piirille tuloja kulukorvausten muodossa, mutta vuonna 2023 ei korvauksia maksettu. Avustuksia saatiin MLL:n keskusjärjestön delegeoimista STEA-avustuksista, sekä piirin omien toimintojen ja hankkeiden STEA avustuksista. Muut varsinaisen toiminnan tuotot muodostuivat koulutusten ja tukihenkilötoiminnan tuotoista ja sekä toimitilojen vuokraamisesta. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen muutti piirin rahoituskäytäntöjä. Piirin avustukset siirtyivät haettavaksi hyvinvointialueilta lastenhoitotoimintaa lukuun ottamatta. Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueilta saatiin avustusta. Muutamista kunnista avustusta saatiin lastenhoitotoiminnan järjestämiseen. Myös Opintokeskus Sivikseltä haettiin korvausta koulutusten järjestämisestä. Lastenhoitotoiminnan tuotot eivät toteutuneet ennakoidulla tavalla. Myös kuntiin myytävän lasten ja nuorten tukihenkilötoiminnan tuotot jäivät ennakoitua vähäisemmäksi Pirhan siirtäessä toiminnan toteutuksen Luotsille.

Kokonaistuotot olivat 501 277 euroa ja kokonaiskulut 550 439 euroa. STEA avusteisista toiminnoista tukihenkilötoiminnassa, OmaKamu -toiminnassa, perhekeskustoiminnassa, sekä Paikka auki -rahoituksesta jäi avustusta käyttämättä yhteensä 64 222 euroa, mikä siirtyi käytettäväksi vuodelle 2024. Varsinaisen toiminnan alijäämä oli -49 162 euroa. Varainhankinnan, sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot 30 427 euroa eivät riittäneet kattamaan varsinaisen toiminnan alijäämää. Tilikauden alijäämä oli -22 329 euroa. Taseen loppusumma oli 277 165 euroa.

11. Konsernikokonaisuus

MLL:n Hämeen piiri ry, MLL:n Hämeen piirin Kotineuvola Oy ja Hämeen lasten säätiö sr muodostivat konsernikokonaisuuden. Kotineuvolan toimintavuosi oli haasteellinen ja tulos jäi alijäämäiseksi. Piirin toimintaa ei voitu tukea. Hämeen lasten säätiö käyttää sijoitusvarallisuuden tuottoja säätiön toiminnan tarkoituksen mukaisesti. Säätiö myönsi vuodelle 2023 Kotineuvola Oy:lle vuokranmaksusta vapautuksen yrityksen haastavan taloustilanteen vuoksi ja säätiö ei saanut vuokratuottoja. Tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi ja säätiö ei myöntänyt avustuksia vuonna 2023. Maaliskuussa 2024 MLL:n Hämeen piirin Kotineuvola Oy haettiin konkurssiin ja yhtiön toiminta päättyi.

12. Tulevaisuus

Piirin rahoituslähteisiin liittyy tulevaisuudessa epävarmuustekijöitä. Hyvinvointialueiden rahoitusten leikkaukset näkyvät myös järjestöille myönnettävissä avustuksissa. Järjestöjen STEA avustuksiin on tulossa merkittäviä leikkauksia. Lisäksi vaarana on, että tulevaisuudessa järjestöjen rahoitukseen voi liittyä poliittista ohjausta avustusten siirtyessä osaksi valtion budjettirahoitusta. Järjestöjen on välttämätöntä kehittää omaa varainhankintaa. Kuntarahoituksen väheneminen on myös merkittävä riski, joka merkitsisi lastenhoitotoiminnan päättymistä. Lisäksi päätökset kuntien myöntämistä avustuksista saadaan pääosin melko myöhään keväällä, jolloin toiminnasta on jo aiheutunut kuluja alkuvuoden osalta.

Väestö keskittyy aiempaa vahvemmin suurimmille kaupunkiseuduille. Myös maahanmuutto painottuu voimakkaimmin kasvukeskuksiin. Syntyvyys alenee ja väestönkasvu on pitkälti riippuvainen maahanmuutosta. Syntyvyyden laskulla ja väestön ikääntymisellä on huomattavia vaikutuksia. Lapsiperheiden toimeentulo vaikeutuu elinkustannusten nousun ja sosiaaliturvan leikkausten vuoksi, mikä uhkaa lisätä lapsiperheköyhyyttä ja heijastuu myös lasten, nuorten ja perheiden palveluihin. Vapaaehtoisten ajasta kilpaillaan ja vapaaehtoisista on jatkuva pula. Vapaaehtoisten rekrytointi vie yhä enemmän aikaa. Leimaava puhe ja keskustelu rasismista on polarisoitunutta. Eriarvoisuus kasvaa ja yhteiskunta uhkaa luokitua. Järjestöillä on tärkeä rooli yhteiskunnassa. Toiminta on kohderyhmiltä saadun palautteen mukaan tulozellista ja edistää monipuolisesti hyvinvointia. Järjestöjen ennaltaehkäisevään toimintaan on kuitenkin yhä haastavampaa saada rahoitusta yhteiskunnan julkisten varojen leikkausten keskellä.

13. Tuloslaskelma

Varsinainen toiminta	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Varsinaisen toiminnan tuotot	501 277	471 873
Varsinaisen toiminnan kulut	-550 439	-505 253
Henkilöstökulut	-427 960	-397 075
Muut kulut	-122 479	-108 178
Varsinaisen toiminnan tuotto-/kulujaämä	-49 162	-33 380
Varainhankinta		
Varainhankinnan tuotot	25 350	27 403
Varainhankinnan kulut	-3 481	-4 424
Varainhankinnan tuotto-/kulujaämä	21 869	22 978
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	5 077	2 007
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-113	-234
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotto-/kulujaämä	4 964	1 773
Tilikauden tulos	-22 329	-8 629

